

# UKELET

Romániában	
Egész évre	— 750
Félévre	— 380
Negyedévre	— 200
Egy hónapra	— 70
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 3-50
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 ck
Egy szám	— 1-50 ck

## Két és félszázalék

Két és félszázalékkal lett drágább az élet április hónapban, így állapítja meg egyik bukaresti közgazdasági szaklap. Bizonyos, hogy ez a két és félszázalék nem hü kifejezője a helyzetnek, mert a drágaság nyomása sokkal súlyosabb, sokkal elviselhetetlenebb. Tudjuk, nem aktuális immár a drágaság miatt panaszkodnunk, hiszen nincs olyan nap, amikor jogaimat erre ne találánánk. De annál érdekesebb az a megállapítás, melyet a bukaresti lap a drágasági indexszámhoz fiz. Három indokolása van ennek a drágulásnak, mégpedig az adók emelése, a lakbéremelés és végül az új beviteli vámtarifák emelkedése.

Az adók emeléséről nem tudunk semmi újat mondani. Nem mi állapítjuk meg, de egy nagy angol szaklap, mely teljesen ismeri a viszonyokat, hogy nincs ország a világon, melynek polgárai oly nagy százalékban adnak le adójukat, mint Románia polgárai. Ehhez a megállapításhoz nem akarunk megjegyzéseket fűzni, bár kézenfekvő volna az összehasonlítás, hogy mit ad az állam polgárainak ezen adók fejében. Mit ad közjóléti intézményekben, utak jóságában, közbiztonságban, jogszolgáltatásban és így tovább. De bennünket csak ez a két és fél százalék drágulás érdekel, amelynek másik indokolása a lakberek emelkedése.

Ehhez a kérdéshez sem tudunk semmi újat mondani. Nincs meglepő a lakó és nincs meg a háziúr. Közben az építkezés se halad, tehát a helyzet még rosszabb lesz.

A harmadik motívum, amely bennünket a legközelebről érint: a behozatali vámok emelése. Két kis hír kapcsán illeszkedik ez be a két és félszázalékos drágulás megvilágításába. Az egyik kis hír arról szól, hogy a legfőbb vámbizottság most tovább folytatja tárgyalásait és tovább emeli a behozatali vámokat. Ami azt jelenti, hogy tovább emelkedik a drágulás, mert minden új felemelt behozatali vámtétel új és új egységet jelent az általános drágulás indexében. A másik kis hír szerint a román határon nem folyik elég szigorúan a beutazók vámenőrzése és a jövőben sokkal erélyesebben fogják a podgyászokat keresztlvizsgálni. Azoknak, akiknek szerencsésük volt átesni már ilyen vámvizsgálaton, módjukban van erről a kellő szigorúság hiányáról véleményt alkotni, különösen akkor, ha több ország határát érintették és így az összehasonlítás kézenfekszik. Bizonyos, hogy a multban alig volt ország, amely olyan rideg szigorúsággal vette volna az utasok vámenőrzését, mint Románia és így képzelhetjük, milyen lesz a jövőben a szigorított vámenőrzés. A román közéletben feltűnést keltett Bacalbasának a román eljárásról írott cikke, most azután, ha annak hangját talán tulszigorúnak találták, rádupláz az igazságra az új szigorítás.

Dehát nem is olyan fontos, hogy milyen torturának teszik újabban ki a határon az utasokat. Ez legfeljebb az állami igazgatás presztizsét rontja, de semmiestre se fontos közgazdasági tényező. Annál fontosabb és döntőbb jelentőségű a behozatali vámok felemelésének kérdése. Annál is inkább, mert egy céltudatos akciónál van szó, mely nem áll meg egy-két iparcikknél, hanem kiterjeszti káros hatását mindennapi életünk valamennyi ipari szükségleti cikkére. Amikor a nagy harc folyt a gyár-iparosok részéről a behozatali vámok emelése iránt, a motto az volt, hogy ezzel nemcsak a belföldi ipart védik meg, de megvédik a fogyasztóközönseget is, mert olcsóbb lesz az élet. Már akkor rámutattunk arra, hogy nem lehet a gyár-ipar érdekeit különválasztani a fogyasztóközönseget és mint összekötő kapocs, a kereskedelem érdekeivel. Ha ez a három tényező között nincs meg az összhang, akkor rossz a rend-

szert, hibás a védővamos politika, mert csak egyik tényező védelmét szolgálja, a másik kettő rovására.

Általánosan tudott, hogy az április hónap indexe alacsonyabb szokott lenni az előző hónapokénál. Ez a két és félszázalék nem jelent

sokat, de bizonyítja azt, hogy egy általános drágulási tendencia elején állunk és ennek előidézője az a hibás politika, mely súlyos adózással terheli a polgárságot és ugyanakkor a hazai ipar védelme jogcímén emelt behozatali vámokkal nehezebbé teszi az életet.

## Oroszország új balkánháborút készít elő?

Egy angol lap cikke a csödbkerült szovjetről. Anglia nevétségessé teszi magát az angol-orosz szerződéssel? Leszavazták a Macdonald-kormányt

(London, május 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az alsóház 234 szavazattal 144 ellenében elvetette a proporcionális választójogra benyújtott kormányindítványt. A leszavazásnak állítólag ezalkalmmal nem lesznek politikai következményei.

Ezzel kapcsolatban az „Evening Standard” cikket ír a munkáspártól. A lap szerint az angol szocialisták és az orosz kommunisták között nincs elvi különbség, csak a módszerben. A cikkíró felsorolja a szovjetkormány bűneit és csodálkozásának ad kifejezést, hogy Parrore lord poharat kocintott a szovjet kiküldötteivel. Pedig ez a nagy leereszkedés hiába volt, mert Anglia továbbra sem számíthat a háboru előtti orosz adósságok megfizetésére, ha a szovjetkormány ehhez hozzájárulna is. Oroszország ugyanis reménytelen csödben van, amelyből most kölcsönökkel próbál kilábolni.

Az angol-orosz kereskedelmi szerződéssel — írja az „Evening Standard” — Anglia csak nevétségessé teszi magát. Miért félünk politikai vagy katonai tekintetben Oroszországtól? —

kérdezi a lap. Oroszország soha sem érintheti Angliát, minthogy Anglia sem hódíthatja meg Szibériát. Oroszország csak Keleteurópára jelent veszedelemet és valószínűleg rövidesen új balkánháborúnak lesz az oka. Háborus kaland nélkül ugyanis az éhező Oroszországban nem lehet fentartani a nagy vörös hadsereget. Ennél fogva nemcsak lehetséges, hanem valószínű,

### Troczkij kísérletet tesz Beszarabia visszacszerzésére.

Hogyan gondolja Macdonald, hogy diplomáciai ügyeskedéssel el tudja simítani az egyes országok közötti viszályt? A munkáspárti miniszterelnök abban az illúzióban él, hogy megszelidítheti a germán sást és az orosz medvét, ha a népszövetségbe hozza őket. Németország és Oroszország azonban soha sem fognak belépni a népszövetségbe, még akkor sem, ha a népszövetség felveszi őket. Ahelyett, hogy adósságait megfizetné, Oroszország egy-két hónap mulva kölcsönt fog kérni Angliától. A lap azzal fejezi be orszellenes cikkét, hogy Macdonald legokosabban tenné, ha hazaküldené a szovjetdelegátusokat.

## Hétfőn kezdik meg az állampolgárok lajstromozását

A városi tanács eltért eredeti tervétől. A kerületi kapitányságokon kell jelentkezni minden lakosnak. A jelentkezési kötelezettség és a határidő rövidsége súlyos jogsérelmet jelent

(Cluj-Kolozsvár, május 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvár város tanácsa ma délelőtt rendkívüli ülésben foglalkozott az állampolgársági törvény végrehajtásának a kérdésével. A tanácsülésen részletes vita tárgyává tették azokat a módosztatásokat, amelyeknek segítségével az állampolgárságra jogosultak lajstromozását még a kitűzött határidőn belül be lehet végezni.

### A kerületi kapitányságokon kell jelentkezni mindenkinek

A tanácsülés határozata értelmében Beress és Ivan tanácsosok már a hétfői nap folyamán hozzákezdnek az állampolgárságra jogosultak lajstromozásához. Az első határozattal ellentétben a mai ülésen úgy döntöttek, hogy a bizottságokat a kerületi kapitányságokon állítják fel, ahová a kerület valamennyi lakosát igazoló irataikkal együtt be fogják idézni. Eszerint a központi bizottság még a hétfői napon falragaszokon fogja tudatni Kolozsvár lakosságát arról, hogy melyik napon melyik utca lakosainak kell jelentkezniük az illetékes kerületi kapitányságokon. A kerületi kapitányságokon székelő bizottságok nem fognak dönteni a vitás kérdésekben, csupán lajstromozzák az adatokat, a végső döntés hozására a városházán székelő központi bizottság illetékes. A naponra elkészülő lajstromokat a végrehajtási utasítás szellemének megfelelően a városi tanács közgyűlési termében közszemlére függesztik ki.

### A határidő meghosszabbítását kéri a tanács

Ugyancsak a mai tanácsülésen határozta el a város tanácsa azt is, amennyiben látni fogják, hogy a kitűzött határidő rövid, akkor erről jelentést tesznek a miniszterhez, akitől a határidő meghosszabbítását fogják szorgalmazni.

A tanácsülés után Utalea polgármester a hírlapírók előtt kijelentette, a város tanácsa mindent el fog követni, hogy az állampolgárságról szóló törvény végrehajtásának során senkit se érhesen jogsérelm. Bár a magunk részéről tökéletesen bizunk egy polgármester, mint a városi tanács abszolút igazságérzetében és jóindulatában, mégsem hallgathatjuk el, hogy a tanács mai határozata semmiképpen sem alkalmas az érdekeltek nagy tömegének megnyugtására.

### A céltalan takarékoság

A kerületi kapitányságok előtt való jelentkezési kötelezettség sokkal hátrányosabb a lakosságra, mint Beress tanácsos eredeti pozíciója, amelynek értelmében a bizottságok sorra járták volna a város valamennyi lakosát és a helyszínén állították volna össze a lajstromokat. A város valószínűleg csak költségkímélés szempontjából fordult az előbbi megoldási módhoz, holott ez a takarékoság már csak azért sem indokolt, mert a törvény végrehajtása során felmerülő összes költségek a végrehajtási utasítás értelmében nem a város, hanem a belügyminiszteri tárcát terhelik.

### Zaklatások az automatikusan megillető jogért

Az állampolgársági jog tulajdonképpen automatikusan illet meg mindenkit, akire a törvény rendelkezései vonatkoznak. Az első hibát a törvényhez csatolt végrehajtási utasítással követték el akkor, amikor valamennyi állampolgárnak a leigazoltatását rendelték el. A városi tanács ezt a hibát most tetézte azzal, hogy eredeti tervével ellentétben a kényelmesebb és olcsóbb megoldást választotta és így a város valamennyi lakosságának jelentkeznie

MÁ

Arad \*

AG

Telefon 758

ány

essző

pható

Medgyes

érni!

Kappel Anzeige Sibiu

okokat

és vasal

osmester,

Redout.

közöletmek!



TARSASÁG

lás nélkül

ta

rk

Marseille

Amerika

anada

nt érdeklődni lehet

Bukarest

Cluj

Rador

anyagok

a megnyit

Varga-u.) 4. Telefon 5.

ésre házhoz szállítva:

épsztáblát, különböző

mű építési anyagot.

ca de case de bani

lschrank - Fabrik

szszekrénygyár

kabfi & Co

TIMISOARA

notei Cip. (Battyány-u.) 9.

Telefon 12-68

leteink és mntaraktárak:

Arthur Loevy & Co. szála-

radea-Maren „Stabil” gép-

Nagypiac, — Satu-Maren

éiss Söhne szállítók. —

Arnold Pollák szállító.

et, ha nem

7-

Cluj, gyár Strada

éteii helyek: Kos-

ta 23. szám alatt

kell a kerületi kapitányságokon. Egészen bizonyos, hogy jelentkezésre való felhívásnak a város lakosságának a fele sem fog eleget tenni, mert igen sokan lesznek olyanok, akik nem lévén tudatában a jelentkezés elmulasztásának súlyos következményeivel, nem fogják napi munkájukban zavartatni magukat az őket tulajdonképpen automatikusan megillető jog elnyerése kedvéért. Ezenkívül nyílt kérdés marad még az is, mi fog történni azokkal, akik éppen azon a napon vannak hivatalos, vagy üzleti ügyben távol Kolozsvártól, amikor rájuk kerül a jelentkezés sorrendje.

A második hibát a városi tanács ott követte el, amikor elhatározta, hogy a kitűzött rövid határidőn belül megkísérelti foganatosítani a végrehajtási utasítást és csak akkor kéri a határidőmeghosszabbítást, ha látni fogja hogy a kitűzött időn belül képtelen elvégezni a munkát. Erre a határozatra már azért sem volt szükség, mert a tanács előre is jól tudja, hogy május 17-ikéig képtelen elkészülni a munkával és így kár csupán a kísérlet kedvéért megbolygatni a város nyugalmát. A városi tanácsnak elsőrendű kötelessége lett volna azonnal közölni a belügyminisztériummal, hogy a kitűzött határidőn belül lehetetlen eleget tenni a végrehajtási utasításnak, mert így kívánja meg ezt a város lakóinak általános érdeke.

## Ez történt...

A pontatlan Popper. A Keszáv Szófer néven ismert boldogult pozsonyi rabbi híres volt pontoságáról, soha senkit nem várakoztatott meg, de nem is szerette, ha másokat pontosabb megjelenésre kellett figyelmeztetnie. Egy alkalommal fontos megbeszélés volt Popperrel, a korabeli hitközönségi elnökkel, aki a reggeli imádkozásnál megígérte, hogy a halaszthatatlan napi teendők elvégzése után, délután 4 órakor megjelenik a rabbinál.



A rabbi pontos időben készült fogadására, de már 5 óra volt mikor Popper belépett hozzá.

— Jó napot, Popper ur! — üdvözlöi őt a rabbi. (Popper jiddisül csalót jelent!)

— Popper? — méltatlankodik az elnök — csak nem tetszett elfelejteni a nevemet?

— Amig ön „pont“-os ember, — válaszol a rabbi — addig ön valóban **YEDENE**, de ha ön „pont“-atlan, akkor ön egy **YEDENE**!

Nechemje Hakkaton

Turós derelye. Szolgáljon előbbi eset annak igazolására, hogy nincs a világon jó vagy rossz, amit ne lehetne alátámasztani valamiféle jámbor idézettel, vagy szólammal.

Egy koldus betért egy házba éppen ebéd idején. Nagyon éhes volt szegény és bizony nem röstelt kérni valami ennielőt. A fukar házbellek azonban letagadták, hogy van valami elemőzsia. A koldus körülnéz és megpillantja valahol a derelyével telt fazekat. Se szó se beszéd, beleszurja az egyikbe a villát, kiemeli a tésztát és így szól:

— Ezt megeszem keneged ha kodisborchu.

Azután kivesz kettőt.

— Ezt megeszem keneged sné lüchojsz avonim.

Kivesz hármat:

— Ezt eszem keneged slójsó óvesz.

Utána kiemel négyet:

— Ezt pedig eszem keneged árbá imohesz.

— Majd elővesz egy tányért és leszámol tizenkét darabot:

— Ezeket pedig meg fogom enni keneged sné ószor svótim.

Most már megelégedte a férj a koldus kenetes derelye-falatozását s odaszólt a feleségének:

— Vedd el már a fazekat előle, mert mindjárt enni fog keneged kol Jiszroel és mi marad akkor nekünk?

A családott asszony. Egy gazdag, de már 80 év körüli özvegy ember szemét vetett egy nagyon szerény, de jól megtermett, szép és fiatal leányra. A sádchennek nagyobb összeget helyezett kilátásba közvetítési díj címen, ha ezt a leányt megszerzi

neki feleségül. Kezdetben a leány mit sem akart tudni a partiról, de a sádchen fölvilágosította, hogy tulajdonképpen mily nagy szerencsét csinál, ha nőül megy az öreghez, mert hisz ő úgy sem fog már sokáig élni és aztán mint gazdag és fiatal özvegy elsőrangú partit csinálhat, amiben ő majd segítségére lesz. Így azonban mint szegény leány esetleg még pártában is maradhat.

A leány belátva, hogy a sádchennek igaza van, beleegyezését adta és a legrövidebb időn belül az esküvő megtartatott. A sádchen zsebre vágta a közvetítési díjat és a boldog férj hazavitte élete párját. Teltek a napok és hónapok és a fiatal asszony egyre busabb és busabb lett. Nem evett,

## Hir a fuzionált nemzeti és parasztpárt kormányrajutásáról

A „Viitorul“ szerint Maniu Gyula sohasem kerülhet kormányra. A két párt fuziójának politikai következményei. Ellentétes hírek a miniszterelnök külföldi utjáról

(Bucuresti-Bukarest, május 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ellenzéki lapok egyöntetű jelentése szerint a nemzeti és parasztpárt között hosszas előkészítő tárgyalások után létrejött a fuzió. A fuziónak a hírét a kormánypart hivatalos lapja is megerősíti. Eszerint a két párt fuziójáról szóló jegyzőkönyvet a nemzeti párt részéről Goldis László, a parasztpárt részéről pedig Stere Constantin írta alá. Most már csak a megállapodás ratifikálása van hátra, amelyet a pártok végrehajtóbizottságai fognak elvégezni dr. Lupu külföldről való visszaérkezése után.

Hir szerint a ratifikálás május 10-ig megtörténik, amikor a fuziót publikálni is fogják. A fuzió híre igen jó hangulatot keltett a főváros ellenzéki köreiből, amelyek bizonyosra veszik, hogy a fuzionált párt rövidesen megbuktatja a liberális pártot és kormányra kerül. Ezt a hírt az ellenzéki lapok is megerősítik, amelyek igen optimisztikus hangon írják a fuzió révén várható politikai kilátásokról.

Ezzel szemben a „Viitorul“ az ellenzéki lapokban megjelent többféle hírrel kapcsolatosan azt írja, hogy az ellenzék tévesen van informálva, mikor arról tud, hogy a kormány májusban lemond és helyét Maniu Gyula veszi át. Ahogyan megtörtént a koronázás, az alkotmány megszavazása és egyéb lényegbe vágó javaslatok tető alá hozása, elmúlik a május hónap is és továbbra is a liberálisok maradnak

## Gorkij Maxim szerint a zsidóságnak nem volt szerepe az orosz forradalom előkészítésében

Autochton oroszok érelték meg a forradalmi ideológiát. A cári család meggyilkolásának újabb részletei. Az orosz irodalom új lendülete. Gorkij Maxim nyilatkozata az olasz sajtóban

(Róma, május 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Maxim Gorkij, az élő orosz klasszikus író-mesterek legkiválóbbja, aki két év óta külföldi szanatóriumokban kezelési megrongált idegrendszerét, néhány nap óta fiával együtt Sorrentóban lakik. A „Mezzogiorno“ római napilap egyik munkatársa felkereste Gorkij Maximot, aki baráti szíveséggel fogadta a hírlapírót, de eleinte semmiképpen sem volt hajlandó politikai természetű kérdésekben nyilatkozni. A beszélgetés során azonban néhány kérdésben mégis nyilvánította politikai véleményét.

A zsidóság szerepe a forradalomban

Igen érdekes Gorkij nyilatkozatának az a része, amelyben

tagadja a zsidóságnak a forradalom előkészítésében való szerepét.

Az ellenforradalmi ügynökségek ugyanis egyetlen alkalmat sem mulasztanak el annak a bizonygatására, hogy a mai orosz rendszernek semmi köze sincsen az orosz néplelekhez és annak előkészítéséhez és szervezéséhez az orosz zsidóságot terheli a felelősség. Az ellenforradalmi irodák ezekkel a híresztelésekkel egyszerre két célt is szolgálnak. Részben erősítik az oroszországi belső ellenforradalmi törekvéseket, részben pedig áligazságon alapuló fegyvert adnak a különböző országok antiszemita vezetőinek a kezébe, akik ezt a fegyvert fel is használják propaganda céljaikra.

Az olasz hírlapíró legelső sorban arról kér-

nem ivott csak mindig sirt. Hasztalan tudakolta a férj, hogy mi baja van, de erre soha feleletet nem kapott. Végre kifogyva a türelemből, teljes szigorral lépett föl és ráordított az asszonyra, hogy most már azonnal mondja meg, mi az oka annak a tolytonos sírásnak. Az asszony pedig felelt:

— Hogyne sírnék, mikor én ennyire csalatkoztam. Én úgy tudtam, ha egy leány feleségül ment egy suszterhez, lett belőle azonnal egy suszterné, ha szabóhoz, lett belőle szabóné, ha asztaloshoz, asztalosné és én, szerencsétlen, 6 hónappal ezelőtt férjhez mentem egy álmonhoz (özvegyemberhez) és még mindig nem lett belőlem álmonoh (özvegyasszony).  
Étoile, Szászváros.

uralmon. Hozzáfüzi még a lap, hogy a nemzeti párt sohasem fog egyedül kormányozni, még kevésbé a parasztpárttal való fuzió után. Ezt jobban kell hogy tudja Maniu maga, mint a liberális párt, mert alkalma volt erről az utóbbi hetekben meggyőződést szerezni.

A cikk utolsó mondatának burkolt célzása valószínűleg azt akarja jelenteni, hogy a király nem látja szívesen a parasztpárt kormányrajutását. Ez a feltevés azonban nem valószínű, mert a parasztpárt azzal, hogy aláírta a fuzióról szóló jegyzőkönyvet, lemondott az osztályharc elvéről és így „udvarképességének“ utolsó akadályát is elsimult.

Bukarest, május 3. Az „Indrumare“ és az „Adeverul“ újból azt a hírt kolportálják, hogy Bratianu miniszterelnök mégis ellátogat Brúsbába, ahol találkozik fog Kemal pasával. Az „Indrumarea“ még azt is tudja, hogy az utalkalmával nem kerül sor román-török szövetség megkötésére, csak Törökország jóakaratu magatartásának biztosítására román-orosz konfliktus esetén.

Ezzel szemben a „Viitorul“ újból hangsúlyozza, hogy Bratianu törökország újja elmarad és az erről szóló lap hírek koholmányok. A látogatás elmaradásának sincsenek politikai okai, hanem Bratianu feleségének gyengélkedése, viszont a látogatásnak sem volt a két ország eddigi barátságos viszonyán tulmenő célja.

dezte meg Gorkijt, mi igaz abból a híresztelésekből, hogy orosz forradalom előkészítői és vezetői oroszlanrészben zsidók. Gorkij válaszában leszögezte, hogy

az orosz forradalmat autochton oroszok készítették elő.

Szerinte a forradalmi ideológia magvát Bakunin és Kropotkin hintették el az orosz tömegek közé, akik mind a ketten főiri családból származtak és semmiféle zsidó szervezettel sem volt közösségük. Az orosz forradalmat irodalmi téren pedig azok a nagy orosz írók készítették elő, akiknek az orosz néphez való tartozását senkisé sem vonhatja kétségbe.

Népgyűlés ítélte halálra a cárt

A beszélgetés további során Gorkij új részleteket közölt a cári család meggyilkolásának körülményeiről. Elmondotta, hogy egy orosz munkás nemrégiben egy röpiratot adott ki, amelyben a cári család utolsó napjainak történetét jejezte fel. A röpirat adatai igen megbízhatóak már csak azért is, mert a röpirat szerzője maga is aktív részt vett a kivégzésben. E röpirat szerint Kerenszky tizenkét orosz nemzetiségű fegyveres ör kíséretében szállította Jekaterinburgba a cári család tagjait. A tizenkét ör között egy mozdoyvezető, kettő kovácssegéd, egy tanító, négy gyárimunkás, négy pedig paraszt volt. Az örök Spatieff tábornok kastélyáig szállították a foglyokat, ott tanácskozni kezdtek és elhatározták, hogy népgyű-

**Jaj, jaj! Jönek a bestiák! Gyerünk az Urániába!**

Hasztalan tudakolta a erre soha feleletet a türelemből, teljes az asszonyra, hogy meg, mi az oka annak, hogy pedig felelt:

kor én ennyire csalat- a egy leány feleségül öle azonnal egy susze- szabóné, ha aszta- rencsétlen, 6 hónappal álmonhoz (özvegyem- lett belőlem álmonoh Étoile, Szászváros.

**sztpárt**

**ányra. A két a miniszter-**

lap, hogy a nem- vedül kormányozni, al való fuzió után. Maniu maga, mint ama volt erről az lést szerezni.

nak burkolt célzása tteni, hogy a király sztpárt kormányra- ban nem valószínű, hogy aláírta a fuzió- mondott az osztály- épességének" utolsó

"Indrumare" és az kolportálják, hogy égis ellátogat Brus- Kemal pasával. Az ndja, hogy az ut al- mán-török szövetség ág jóakaratu maga- nán-orosz konfliktus

ru" újból hangsú- kországi utja elma- tek koholmányok. A esenek politikai okai, t gyengülkedése, vi- olt a két ország ed- almenő célja.

**olt szerepe en**

nak újabb részletei. tjtóban abból a híreszta- lom előkészítői és ók. Gorkij válaszá-

**tochton oroszok elő.**

gia magvát Baku- el az orosz töme- en főiri családól dó szervezettel sem bradalmat irodalmi osz írók készítettek ez való tartozását

**élte halálra a cárt**

rán Gorkij új rész- meggyilkolásának, hogy egy orosz rőpiratot adott ki, ó napjainak törté- t adatai igen meg- s, mert a rőpirat vett a kivégzésben. ty tizenkét orosz éretében szállította d tagjait. A tizen- zető, kettő kovács- rimunkás, négy pe- Spatieff tábornok yokat, ott tanács- k, hogy népgyü-

lére hívják össze a falu népét és a gyulás ha- tározata értelmében fognak eljárni a cári csa- láddal. A falu összeesődült népe azután ki- mondta a halálos ítéletet, amit nyomban végre is hajtottak.

Az interju további során Gorkij tisztelettel adózott Lenin emlékének, akit mindenek fölött nagy embernek tart, de Trotskijról megállapí- totta, hogy bár nagykonc-pciójú ember, még- sem tartozik a kivételes tehetségek közé.

**Az orosz irodalom új lendülete**

Az orosz irodalom Gorkij szerint a háboru és a forradalmak után óriási lendülettel tört előre. Igen érdekes, hogy az új tehetségek je- lentékeny hányada a legalacsonyabb szellemi nivót képviselő osztályokból kerültek ki. Egy Sorcenko nevű rokkant katona „Kis novellák” címen óriási feltűnést keltő kötetet adott ki. Egy Vesevolof Ivanoff nevű munkás egy kö- tet verssel aratott nagy sikert. A drámairoda- lomban Leo Lenz, egy kaukázusi volt gyógy- szerészegéd viszi a pálmát.

**Az Erdélyi Zsidóság Központi Jogvédelmi Irodája**

**II. sz. közlemény**

1. Kik veendők fel a hivatalos listákba, azaz kik tekintendők román állampolgároknak?

a) Erdély, Bánát, Körösmente, Szatmár és Máramaros összes lakosai, akiknek 1918 novem- ber 18-án községi illetőségük volt.

b) Azok, akik az egyesülés idején a régi ki- ráltságban laktak, feltéve, hogy a fentemített területek valamelyikén volt községi illetőségük.

c) Azok a személyek, akik bár az egyesülés idején nem bírtak lakohellyel Erdély stb. vala- mely községében, de ezen községben születtek, ott illetőséggel bíró szüleitől.

Mind ezek a feltételek csak akkor érvényesek, ha az illetők 1924 február hó 23-ig bezárólag más állampolgárságot nem optáltak.

Amik ezen feltételeknek megfelelnek, a hivata- los listába felveendők. Arra vonatkozólag pedig, hogy kik bírnak községi illetőséggel, legközelebb fogjuk a felvilágosítást megadni. (1886. XXII. törvénycikk.)

2. Kik állítják össze az állampolgárságot ta- nusító hivatalos listát?

A törvényhatósági és rendezett tanácsu városok polgármesterei, a járásokban pedig a főszolga- bírok. Az eljárás úgy történik, hogy a járási községekben a községi előjáróság, illetve városi tanács legkésőbb május hó 17-ig összeállítják a listát, ezt kifüggesztik és ez ellen 30 napon be- lül panasznak (reclamatium) van helye, melyek a község előjáróságához, illetve a polgármesteri hi- vatalhoz adandók be. A főszolgabíró, illetve pol- gármesteri hivatal minden kérést és panaszt megvizsgálni és indokolt végzést hozni tartozik a felek megidézése nélkül.

3. Meddig kell elkészülnie a hivatalos lis- tának?

A végrehajtási utasítás szerint az összeírási munkálataknak, illetve a hivatalos lista kifüg- gesztésének május hó 17-ig meg kell történnie. Amint azonban kétségtelen, hogy a nagyobb vá- rosokban a listák ez időpontig elkészíthetők nem lesznek, épp úgy lehetséges, hogy a kis közsé- gekben az összeírással már el is készültek és esetleg a listák ki is függesztettek. Minthogy a reklamációra szabott 30 napos határidő a ki- függesztéstől számított, a vidéki jogvédelmi bi- zottságok köteletségévé tesszük, vagyha azok még meg nem alakultak volna, úgy az érdekeltnek figyelmét hívjuk fel arra, hogy napról-napra győződienek meg arról, hogy a hivatalos lista kifüggesztett-e már és listában felvették-e, ne- hogy a jogsérelem orvoslására adott határidő el- mulasztásával állampolgári jogukat veszélyeztessék.

Ha az illetékes hatóságok nem az itt közöl- tek értelmében járnak el, vagy bárkit jogsérelem ér, forduljon bizalommal a helyi Jogvédelmi Bi- zottsághoz, illetve súlyosabb esetekben, vagy ha helyi útazottságok még nem alakultak volna meg, közvetlen hozzánk.

Az Erdélyi Zsidóság Központi Jogvédelmi Irodája Dr. Klein Miksa ügyvezető igazgató.

**A jogi személyekről szóló törvény végrehajtó utasítása**

**Kereskedelmi társaságokra nem terjed ki a törvény. Milyen okiratok csato- landók az új testületek kérvényeihez**

(Cluj-Kolozsvár, május 3. Az Uj Kelet tudó- sítójától.) A jogi személyekre vonatkozó törvény végrehajtási utasítása most jelent meg a „Moni- torul” legújabb számában. A végrehajtási utasítás lényeges rendelkezései a következők:

I. A rendelet alapján most már egészen két- ségtelen, hogy a törvény nem terjed ki a keres- kedelmi társaságokra.

II. A nem nyereszkesedésre alakult társulatok és alapítványok, melyek eddig is fennállottak, ezenal is működhetnek, de minden alapszabály- módosítás, feloszlás és változtatás csak az új tör- vény alapján történhetik. Adományokat csak a minisztertanács felhatalmazásával fogadhatnak el, kivéve a belépési és időszaki díjakat. Ezekről nyugtakönyv alapján egyéni nyugták adandók. Közadakozásnak csak az 1923 június 8-án kihir- detett törvény értelmében van helye.

III. Az új testületek a jogi személyiséget a törvényszéknél kérik; a kérvényt legalább 7 tag, vagy az alapító tagok, vagy az igazgatóság írja alá. Meg kell nevezni a társaság nevét, tárgyát, célját, székhelyét, az igazgatással megbízottak ne- vét, foglalkozását és lakohelyét és az alapítólevél keltét. Csatolni kell 3 hiteles másolatot az alapító- levélről és alapszabályról, az igazgatóság kineve- zéséről az alapszabály elfogadásáról szóló jegyző- könyvről.

A törvényszék kikéri a miniszter véleményét, azután tárgyalást tűz ki, erre a kérvény aláírót s a miniszteriumot megidézi. Meghallgatja őket és a kir. ügyészt is és kihirdeti a határozatot.

A határozat ellen tíz nap alatt felelkezni lehet. A bejegyzést közléstesszik a hivatalos lapban.

**Bethlen viszonyvadás emel Peidl ellen**

**A szociáldemokraták állítólag paktumot kötöttek a fajvédőkkel. Zajos jelenetek a nyomdászsztrájk körül. Gömbös és társai támadják a kormányt**

(Budapest, május 3. Az Uj Kelet tudósítójá- tól.) Peidl Gyulának tegnapi beszédére, mely- ben a napilapok betiltása miatt diktatúrával vádolta a magyar kormányt, Bethlen miniszter- elnök hosszú beszédben válaszolt. Először is tiltakozott ama vád ellen, hogy a kormány osztálypolitikát követ, hogy Magyarországon a gyülekezési jogot korlátozzák, hiszen mint már mondták, csak a szocialistáknak 2800 gyűlésre adtak engedélyt ebben az évben.

**A május elsejei tüntetések betiltása**

csak preventív intézkedés volt, mert félni kellett a közrend megbontásától a husvéti szocialista kongresszus után, amelyen például Kabók képviselő is úgy nyilatkozott, hogy a munkásságon csak az általános sztrájk s githet. Azonkívül pedig ugyan- csak május elsejére az ebredők is kérték gyűléstartási engedelmet, amelyet szintén nem adott meg a kormány, mert tartani lehetett attól, hogy a két ellentétes tábor összeesap. Beszéde későbbi során azt bizonyítja a mi- niszterelnök, hogy a szociáldemokrata párt és a szakszervezetek olyan szorosan összenőttek, hogy alig választhatók külön. (Tiltakozás a szociáldemokrata padsorokban.)

— A munkásságnak joga van minden bér- harchoz. A kormány ebbe nem avatkozhat bele, de kötelessége, hogy a politika tisztaságát meg- óvja. Lehetetlen, hogy politikai pártok ilyen bérharcokat használjanak ki a maguk részére. Ez indította arra a kormányt, hogy a lap- betiltó rendeletet kiadja, amelyre az 1912. évi LXIII. törvénycikk ad fölhatalmazást. Ez a sztrájk voltaképpen visszaélés volt a munkásság érdekével, mert ebből a bérharcból két frak- ció is politikai tőkét kovácsolt a maga részére. Informálódtam, hogy megegyezés jött létre Gömbös és egy szocialista képviselő között. (Nagy zaj.) Már pedig az ilyen megegyezése- ket másnak, mint politikainak nem minősít- tem. És mert a kormánynak kötelessége gon- doskodni róla, hogy ilyen ügyekben, mint ez a nyomdászsztrájk is, politikum ne ke- rüljön többé, intézkedni voltam kénytelen.

Minden későbbi alapszabálymódosítást, szerve- zetváltozást, feloszlást, az igazgatóságban beálló személyi változást azonnal be kell jelenteni. Uj jogi személy csak közokirattal alapítható.

Az alapítólevélnek magában kell foglalnia a társaság nevét, székhelyét, az alapítók nevét és anyagi hozzájárulását, a tagok neveit, az igazgató- ság és felügyelőbizottság tagjainak nevét, állását, lakását.

Az alapszabályoknak ezenal még a társaság célját, tárgyát, tartalmát és az igazgatóság és fel- ügyelőbizottság alkotásának módját.

A társaságnak legalább husz tagból kell állnia. Kell hogy legyen a szervezetben:

- a) igazgatóság;
- b) közgyűlés;
- c) felügyelőbizottság.

Minden évben mérleg készítendő.

A jelenleg létező jogi személyek kötelesek 1924 július végéig a törvényszéknek bemutatni:

- a) a jogi személyiség elnyeréséről szóló ügyiratot;
- b) az alapítólevél, alapszabály és a legutóbbi mérleg hiteles másolatát;

c) egy emlékiratot, melyből kitűnik a jogi sze- mély neve, célja, alapítási napja, jogi személyiség elnyerési napja, a székhely, az ügyviteli év zár- tának napja, a múlt évbéli tagok nevei, a vagyon részletezése, a múlt évi jövedelem és kiadás, az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjai és a tár- saság története. Ugyanezen idő alatt a miniszternek is be kell mutatni az alapítólevél és alapszabály hiteles másolatát, az igazgatóság által láttamozva, a vagyonteltárt és a legutóbbi mérleget és bevétel- kiadás számlát.

A sajtószabadságnak olyan felfogását, amelynek 1918-ban voltunk a tanúi, amikor a munkásság diktálta, hogy milyen laporganumok jelenhet- nek meg az országban, amíg én ezen a helyen leszek, nem fogom tűrni! (Az egész kormány- párt felállva éljenzi és tapsolja Bethlent.) Nem fogom megengedni, hogy a magyar sajtóban politikai pártok terrorja érvényesüljön. (A kor- mánypárt lelkesen éljen.)

Bethlen után Gömbös személyes kérdésben kér szót. Megállapítja, hogy aki a helyzetet ismeri, az tudja, hogy a szocialisták és a faj- védők között a legnagyobb ellentét van.

**Koholmányok tartja a vádat,**

mintha ez a két frakció politikai megegyezést kötött volna.

Gömbös után Benárd Ágoston „A N-p” fő- szerkesztője beszélt. Benárd ellenzi a kormány lapbetiltó rendeletét, amelyből azt a konzek- venciát vonja le, hogy a miniszterelnökök tá- mogató Wolff-pártból kilép. Eckhardt a lap- betiltásokat teszi szóvá. Magyarazza, hogy a kisebb vállalatok nem bírják a hosszú szünet- telést. Ez a hosszú szünet

**csak Mialós Andor ujságröszijének jelent előnyöket.**

És az is a véleménye, hogy a lapbetiltások fő- képen azért azért történtek, hogy Miklós An- dor üzleti érdekeit szolgálják. Hangoztatja, hogy Miklós Andor a vállalatát nem válogatós eszközökkel szerezte. Elmondja, hogy a New- york palotát például zsarolás útján kapta Lán- cztól. Foglalkozik a Miklós Andor lapjainak a háboru alatti viselkedésével és megvádolja ezeket az ujságokat a boisevizmus előkészíté- nek bűnével. Tiltakozik az ellen, hogy a faj- védők és a szocialisták valamilyen paktumot kötöttek volna.

Bethlen azonnal válaszolt Eckhardt beszé- dére. Kifejti, hogy Eckhardt állandóan ugy- akarta beállítani a nyomdászsztrájkot, mintha a kormány azért avatkozott volna be, hogy a sztrájkot letörje.

**niába!**

**Jaj, jaj! Jönnek a bestiák! Gyerünk az Urániába!**

## Beszélgetés az első fecskével

A fecskék fölött is megváltozott az idők járása

(Cluj-Kolozsvár, május 3. Az Uj Kelet munkatársától.) Nem tudom ki az oka, de az idén világosan beigazolódott az a régi közmondás, amely azt mondja, hogy egy fecske nem csinál nyarat. Nemcsak hogy nem csinál nyarat, de tavaszt sem csinál. Nemcsak hogy nem csinál tavaszt, de nem is üzi el a tél hidegét. Május van, a virágnylás és az illatok ragyogóan szép hónapja, a szerelem hónapja és bizony mégis most is érezzük télapó zuzmarás lehetőségét. Pedig már az a bizonyos fecske, amely ugyan nem csinál nyarat, de amely mégis a nyár előhírnöke szokott lenni, megjelent és tegnap szemlélet tartott Kolozsvár fölött. Nem csapatostól jöttek, előőrsöt küldtek csak, aki a modern kor egyszerű vívmányával, a rádióval értesíti társait, hogy jó hetnek, szabad a vásár.

Az első fecske megérkezett. Elegáns frakkos idegen, akinek arcát az egyiptomi nap sütötte barnára és aki nagyuri leereszkedéssel válaszolt kérdéseimre.

— Igaza van, május a költözökös hónapja. Nem is olyan régen még egyszerre jelentek meg a városka utcáin a hóvirág, a kankalin és a butorszálító kocsai. Az emberek költözöködték, a kapukon megjelent a sok lakáshirdető cédula és mi, akiknek módunkban van a telet Afrikában tölteni szintén ilyenkor költözünk be ősszel üresen maradt fészkeinkbe. Most azonban más a helyzet. Az emberek nem költözöködnének, nem lehet lakást kapni, mi pedig szintén nem foglalhatjuk el régi helyeinket, mert fészkeinket...

— Megeszik talán, mint a kínaiak?

— Dehogyan. Elrekvirálják. Az én tavalyi fészkemben például egy hatgyerekes tisztviselőcsaládot költöztettek be. Azt mondják kellett, mert amikor a Mikó-utcai házakat lerombolták, hajléktalanok maradtak.

— Milyen az élet Afrikában Fecske ur?

— Kellemetlen. Soha annyi idegent nem láttam ott, mint az idén. Képzeld, valami Tntankhamen nevű ipse csodálatára tódultak oda seregestől az emberek és képzelték, milyen kellemetlen volt nekem ugyanazokat a pofákat látni, mint egész nyáron. Mondhatom, itt is elegendő van belőlük. Meg azután az állampolgársággal is baj volt. Az egyiptomi hatóságok nem akarták elismerni régi jogainkat, azt kutatták, hol töltöttük a telet, ha nem ott, miért itt, ha nem itt, miért ott, ha sem ott, sem itt, miért imitt-amott. A legkülönbözőbb igazolványokat kellett felmutatni. Fel kellett mutatni azt az igazolványt, amely szerint születünk, azt az igazolványt, amely megmondja, hogy miért születünk, azt az igazolványt, amely szerint nem voltunk katonák és igazolványt, amely szerint mennyi ideig teljesítettünk katonai szolgálatot, azt az igazolványt, amely szerint minden forgalmi, kereseti, vizalmi, bántalmi, talmi, alkalmi, reptülési, panaszrajárásnál kirepülési adókat lefizettük, azt az igazolványt, amelyben a halottkém igazolja, hogy nem haltunk meg, azt az igazolványt, amely szerint azonban már nem élünk, mert hiszen a mai viszonyok mellett ezt a tengődést igazán nem lehet életnek nevezni, szóval nem voltak rendben irataink. Ezért aztán rengeteg kellemetlenségünk volt, Luxorból küldtek Kairóba, Kairóból Alexandriába, úgy hogy csak akkorára tudtuk az ottartózkodási engedélyt megszerezni, amikorára ugyanis el akartunk jönni. Mindenesetre örülök, hogy már itt vagyok, itt legalább nincs az ember, akarom mondani a fecske, ilyen torturáknak kitéve.

— Mik a további tervei Fecskeségednek?

— Nehéz kérdés, mert hiszen én május hónapra adtam itt randevut a nyárnak. Nagyon öreg fickó már ez a barátom, hiszen jónehány éve teljesíti hivatalát, elfeledkezett ugyáltszik adott szaváról. Én megjöttem, de ő még nem érkezett meg.

— Nem gondolja Fecskeleenciád, hogy a nyár talán nem kapott vizumot és azért késik ilyen soká?

— Nem tudom. Ámbár a mai világban még ez is előfordulhat. Én mindenesetre várok még egy pár napot és ha nem jön, visszamegyek társaimhoz, nehogy utnak induljanak, ami nem volna kellemes, mert hiszen az orient-expressz nemrégén emelte a menetdíjakat és honnan vegyen manapság egy szegény fecske annyi francia frankot.

— Mit szól Fecskeséged az európai helyzethez?

— Értesültem róla, hogy Európában demokratikus irányú kapott lábra és hogy Angliában munkásembert neveztek ki miniszterelnökké. Egyelőre nem foglalkoztam még a dologgal, annyit azonban már is leszögezhetek, hogy van egy régi közmondás, amely azt mondja, egy fecske nem csinál nyarat.

Meglibbentette szárnyait és ezzel jelezte, hogy vége van az audienciának. Felrepült a magasba.

## Ahol még mindig tart a háború

A mór-spanyol háborúság. Egy angol újságíró eljutott a rifkabylok hadállásába. A főkelővezér levele Macdonaldhoz

(London, május 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ward Price, ismert angol újságíró, a „Daily Mail” munkatársa olyan utra vállalkozott, amely méltán felkeltheti a kalandokat kedvelők irigységét. Ward Price arabnak öltözködve egy ösvény hátán Északafrikába, a Rif-területre jutott rendkívül sok viszontagság és átélt veszedelmek után.

Az újságíró erről az utjáról készült leírásában elmondja, hogy a Rif-területre való megérkezésének harmadik napján egy ötezer lábnyi magas hegyre kuszott fel, hogy elérhesse a hegy taraján táborozó rifkabyl törzsfőnököt, Abd el Krim-t. Két napi küzködés után végre eljutott a híres törzsfőnökhöz, aki ma is harcban áll a spanyol csapatokkal.

A felkelők vezére — írja Ward Price — körülbelül negyvenkét esztendő. Határozott, kemény-felépésű férfiú, minden szava úgy hangzik, mint egy-egy vezényszó és amikor Spanyolországról beszélt, úgy állította be a rifkabylokot, mint olyan hatalmat, amely minden tekintetben egyenrangú a spanyol hadsereggel, amely benne és hűveiben nem lát legális haderőt, hanem lázadókat.

— Engemet a Rif környék mórjai — mondotta keményen — emirjüknél választottak. Én tehát a nép megválasztott, törvényes vezetője vagyok és ha bennünket le akarnak a spanyolok tiporni, akkor mi tudjuk kötelességünket szabadságunkkal és függetlenségünkkel szemben. Azonban nehogy azt higgye a világ, hogy mi a háborút akarjuk, emlékeztetek arra, hogy két évvel ezelőtt Castro Geronó generális közvetítésével tudattam a spanyol kormányt, hogy amennyiben elismeri függetlenségünket, mi készek vagyunk Spanyolország számára gazdasági előnyöket biztosítani. Azonban ugyáltszik Spanyolország örökös háborúságban akar élni velünk. Ha ez a kívánsága, mi készek vagyunk a harcra, mert népünk egységes.

A vezér az újságíró erre elvezette a hadállásokba és megmagyarázta neki, hogy akkor is, amikor nincsenek különösebb hadműveletek, hetenkint száz-százötven spanyol harcos elesik, míg a mórok közül alig néhányan pusztulnak el.

— Nagyobb károkat csak a repülő bombái okoznak, — mondotta Abd el Krim — de nem katonáim között, hanem védtelen emberek, leginkább asszonyok és gyermekek soraiban, a falvakban. Ezután politikájáról beszélt a vezér:

— Az egész világnak érdeke, hogy közöttünk és Spanyolország között béke uralkodjon. Ha önállóságunkat biztosítják, akkor országunk réz-, vas- és kőszénbányáinak termékei nyitva állanak a külföldi tőke előtt. Hajlandó vagyok — folytatta — az összes nagyhatalmakkal diplomáciai tárgyalásokat folytatni.

A felkelővezér nem titkolta el első sulyos diplomáciai kudarcát. Elmondotta az újságírónak, hogy 1922-ben küldöttséget mentetett Londonba, hogy megkérje az angol kormányt a spanyolok közötti közvetítésre. A mór küldöttség azonban öt hónapon át tartózkodott a világvárosban és nem tudták keresztülvinni, hogy Lord Curzon fogadja őket. Azt hiszi azonban, hogy Macdonald előzékenyebb lesz.

Abd el Krim bevezette sátrába az újságíró, leültette egy tábori székre, ömaga az asztalhozült és egy levelet irt az angol kormányelnöknek, amelyben a spanyolok között való közvetítésre kérte fel.

A levél így hangzik:

„A Rif-terület kormánya minden lehetőséget követ, hogy függetlenségét Spanyolországgal szemben viselt háborúban kivívja. Spanyolország ezen harcával megsérti a nemzetközi jogot. Az emberiség nevében fordulok önhez azzal a kéréssel,

belekerült egy rádióhullamba, meghallgatta Poincaré legújabb beszédét, azután fejcsóválva kiabált le hozzám:

— Most már értem, miért nem jön a nyár Európába. Tán bolond lesz. Én is megyek oda vissza, ahonnan jöttem.

Kiterjesztette szárnyait, amelyek Tutankhamen-motívumokkal voltak díszítve, megigazitotta nyakán apacs-sálját és eltűnt a borus, párás és hűvös májusi égből. (t. i.)

hogy a kegyetlen háborúnak, amely annyi ártatlan ember életébe került, vessen véget. Tudomására adom, hogy a Rif-állam elismert emirje vagyok és készen állok arra, hogy követeket küldjek önhez a békekötés céljából. Ennek azonban az a feltétele, hogy a béke pontozatai birodalmam becsületét semmiképpen ne sértsek és függetlenségét ne veszélyeztessék. Ha ez nem következnék be, akkor a döntést a kardra bízom. A győzelem Isten kezében van, aki azt annak juttatja, aki megérdemli.”

Ward Price átvette a levelet, megebédelt a kabylok vezérével, aki finom acéltörrel ajándékozta meg és meghagyta neki, hogy Londonba való érkezése után első dolga legyen telkeresni Macdonald miniszterelnököt, aki ha igazán szocialista, akkor szíve ügyének fogja tekinteni a békét a spanyolok és a rif-kabylok között.

— Monopol-törvény készül. A „Consum” legújabb száma jelenti Bukarestből: A kormány a monopol-intézménynél nagyarányú változást készít elő. Megbízható forrásból értesülünk, hogy a kormány visszaállítja a regálékot, amelyet a régebbi időben nálunk is ismertek. Most a régi rendszert azzal a változással valósítják meg, hogy regálékot talusi szövetkezeteknek és községi előljárásságoknak adják ki. Arról is informálnak bennünket, hogy a parlament új ülészakájában betérjesztik a monopóliumok kommercializálására vonatkozó törvényjavaslatot. A törvény monopol-cikkek kereskedelmének szakszerű kezeléséről szól és indoka az, hogy a monopol-cikkekkel való kereskedést szakemberek kezére kell bízni. A kormány elsősorban a gyufamonopóliumot kívánja átszervezni. A monopol-cikkek gyártására részvénytársaságok alakulnak, amelyekben a kormány épp úgy vállal részvényrészletet, mint a kommercializált üzemekben. A geológiai termékek, a földgáz, kőolajtermelés monopolizálása szintén befoglaltatik az új törvényben.

### Vágott és vágatlan tűzifát

vason, ől- és mázsátelekben, ugyszintén

### meszet, cementet és gipszet

legolcsóbban szállít a

Calcit Művek R.-T. Cluj

Str. Dragalina (v. Fellegyári-ut) 9. Telefon interurban 11-06

Egy m<sup>3</sup> oltott mész 400 lej



### Tartós evőeszközök

a legújanyosabb árban kaphatók

### KUN MÁTYÁS FIA

üzletében

CLUJ-KOLOZSVÁR, CAL. VICTORIEI 2.

Ha művészi kivitelű

### butort, zongorát

akar venni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre

SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermelet sztalosok furnárszükségeit legolcsóbban itt szerezhetik be

Jaj! Jaj! Jönnek a bestiák! Gyerünk az Urániába!

meghallgatta Poincaré fejcsóválva kiabált

hiért nem jön a nyár. Én is megyek oda

melyek Tutankhamen-titva, megigazitotta a borus, párás és (f. i.)

## ÁBORU

abylok hadállá-

amely annyi ártat-sen véget. Tudomá-elismert emirje va-gy követeket küld-öl. Ennek azonban ontozatai birodalmam rtsék és függetlensé-nem következnek be, zom. A győzelem Is-ak juttatja, aki meg-

velet, megebedélt a m acéltörrel ajándé-eki, hogy Londonba ra legyen telkeresni aki ha igazán szoci-ogja tekinteni a békét között.

észül. A „Consum“ estből: A kormány a nyu változást készít esülünk, hogy a kor-at, amelyet a régebbi Most a régi rendszert mag, hogy regálakat zési előjárásoknak k bennük, hogy a eterjesztik a monopó-natkozó törvényjavas-kek kereskedelmének és indoka az, hogy a s kedést szakemberek t elsősorban a gyufa-vezni. A monopó-cik-ágok alakulnak, ame-ly vállal részvényérde-ált üzemekben. A ge-kóolajtermelés mono-ik az új törvényben.

### lan tüzfát

ben, ugyszintén etés gipszet llt a -T. Cluj Telefon interurban 11-06 x 400 lej

### Tartós eszközök

rtányosabb árban kaphatók

### ÁS FIA

VICTORIEI 2.

### ongorát

helyre es teki az meg a RÉTI V.-TÁRS. hntortermelt óbban itt szerezhetik be

### niába!

## HIREK

As Uj Kelet sz egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja

Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő. Az Uj Kelet cikkeinek utánaomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg. Előfizetési árak: Egy hónapra 70 lei, negyedévre 20 lei félévre 30 lei, egész évre 750 lei.

### Mezőgazdák maguk számára akarják biztosítani a magyar jegybank majoritását

Devizahitelt kapnak a kormánytól. Valószínűen tulajgyzik az alaptőkét

(Budapest, május 3. Az Uj Kelet tudósítójától) A jegybank alaptőkéjének jegyzése iránt minden vonalon élénk érdeklődés mutatkozik, különösen a mezőgazdasági körök keresik fel jegyzéseikkel a kis vidéki pénzüzeteket, amelyek ezeket a jegyzéseket azután Budapestre továbbítják. A mezőgazdasággal foglalkozók jegyzései között Eszterházy herceg jegyzése vezet, aki egymaga négyezer darab részvényt jegyzett. Általános vélemény, hogy a jegybank alaptőkéjét a magyar közönség jelentékenyen tul fogja jegyezni. A kormány különösen a mezőgazdák részére állapított meg könnyítéseket, amennyiben a jegyzéshez szükséges devizákat tízmillió aranykorona értékben rendelkezésre állította és tárgyalások folynak az irányában, hogy ezt a devizamennyiséget megsokszorozzák. A mezőgazdák ezt a valutaadósságot a terményexport útján fizetik majd meg. A kormány a jegyzési felhívásban közölte azoknak az intézeteknek nevét, amelyek a mezőgazdák-nak ezeket a valutahiteleket rendelkezésükre bocsátja.

Mint jelentik, a kormány Papp Elek mellett az Osztrák-Magyar Bank volt vezértitkárát Prauger Józsefet akarja megnyerni a jegybank alelnöki állására. A vezérletanácsban, amelynek tizenegy tagja lesz, négy helyet tartanak fenn a mezőgazdasági szervezeteknek, hármat a pénzüzeteknek, kettőt az iparnak és kereskedelmeknek. Agrárkörökben mozgalom indult meg, hogy a mezőgazdasági hitelintézetek delegátusa a pénzüzetek kontingense terhére kerüljön be a vezérletanácsba, a fogyasztási szövetkezetek képviselője pedig a kereskedők kontingensének terhére. A mezőgazdák ezzel nagyobb befolyást akarnak biztosítani maguknak a bank vezetésében.

A kereskedők országos egyesülete felhívást intézett tagjaihoz a jegybank alaptőkéjének jegyzése érdekében.

Mária királyné a párisi olimpiáson. Párisból jelentik: Mária királyné résztvesz a vasárnap franciá-román olimpiai rugby-mérkőzésen.

A királyi pár svájci fogadtatása. Berlinből jelentik: A román királyi pár a berni Hohenzollern-Sigmaringen kastélyban fog lakni, mely tulajdonképpen a Hohenzollern-család tulajdona. A hivatalos fogadtatás május nyolcadikán lesz.

Légion d'honneur Bukarest polgármesterének. Párisból jelentik: Costinescu, a bukaresti főpolgármester londoni útjában Párisba érkezett. A párisi városi tanács bankettet rendezett a primár tiszteletére, amelyen Antonescu párisi román követ is részt vett. Ebből az alkalomból Poincaré a beszélgetéssel tüntette ki Costinescut.

Danilescu átállították a klinikára. Tegnap számunkban megírtuk, hogy az adóhivatal elköszöntő pénztárnokát, dr. Danilescu Alexát a togházban megvizsgálta Hatiegan professzor, aki megállapította, hogy Danilescu egészségügyi állapota a togházban nagyon meggyengült és kórházi ápolásra van szüksége. Hatiegan professzor utasítására Danilescut tegnap délután átvitték a klinikára, ahol egészségi állapota javulásáig rendőri őrizet alatt lesz. A még hiányzó négyezer lej fedezeteképpen a lefoglalt ingóságoknak a pénzügyigazgatóságra való átvittetését a mai napon megkezdték.

Grófok pisztolypárbaja. Budapestről jelentik: Orgróf Pallavicini György nemzetgyűlési képviselő ma pisztolypárbajt vívott ifj. Széchenyi Dezso gróffal. Sebesülés nem történt. A felek nem békültek ki.

Kommunista tüntetés a bécsi magyar követség ellen. Budapestről jelentik: Május elsején a bécsi kommunisták tüntetni akartak a magyar követség Bank-gassei palotája előtt. Az osztrák rendőrség azonban szétszórta a tüntetőket és kettőt közülük letartóztatott.

Régibb eredetű Jeruzsálemet fedeztek fel. Jeruzsálemből jelentik: Mac Alister professzor, a kiváló archeológus, aki már hosszú évek óta Jeruzsálem környékén folytat ásásokat, szenzációs felfedezésre bukkant. Megtalálta a nyomait ugyanis egy legalább ötszáz évvel régibb Jeruzsálemnek, mint amelyikről a biblia ír. Nyolcszáz méter hosszú és tizenegy méter széles volt az ásás, amely ezt a szenzációs felfedezést eredményezte. A kutatók úgy vélik, hogy azok az épületek nyomai, amelyek az ásásoknál napvilágra kerültek, a jeruzsálemi citadella részei voltak. A leletek a bronz korszakra vezetnek vissza, így tehát két vagy három-ezer évvel Kr. e. keletkeztek.

Kitűzték a főtárgyalást a mérgekverő Szabó Vincéné ügyében. Néhány nappal ezelőtt hirt adtunk, hogy a tömeggyilkossággal vádolt öz. Szabó Vincéné ügyében a vegyvizsgálat végett Bukarestbe küldött hullarészek vegyelmzésénél megállapították, hogy Balázs Mihályt, Szabóné vadházastársát ciankálissal mérgezték meg. A vizsgálobíró már elkészült a vádirattal és Szabó Vincéné ügyében a főtárgyalást május tizenkettő-dikére tűzték ki. A vádirat terjedelmessége miatt valószínűleg az egész napot ez az ügy foglalja el. A tárgyalás, amelyet előreláthatólag nagy közönség hallgat végig, a törvényszék 112. számú szobájában fog lezajlani. Szabó Vincéné védelmére hivatalból dr. Ciurdariu Ágoston ügyvéd lett kirendelve. Az érdekesnek ígérkező főtárgyalás elé jogász körökben is nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A maharadza borzalmas kedvtelése. Az indiai Chan-Sen országj maharadzsa szörnyű kedvteléseiről nevezetes. Amit azonban a mult hetekben rendezett, az egyenesen a gonoszság és a borzalmak rekordja volt. Az indiai tudósítások az alábbiakban számolnak be a hallatlan esetről. Betty Castleon, egy afrikai gyémánttermelő egyetlen leánya és örököse a völgegyével, Ralf Deenan utazásuk közben elkerültek a chan-seni maharadza országába. A csodaszép leány megtetszett az indusnak s nyomban kész is volt pokoli tervével: a völgegyet elteszi láb alól, a leányt pedig megkaparintja. Ezt a tervét úgy hajtja végre, hogy meghívta őket egyik vidéki házába, itt a leányt betegesen hipnotizálta, a völgegyet pedig utasította, hogy a telep repülőgépen hozza el a legközelebbi faluban lakó európai orvost. Előzőleg azonban a legvérengzőbb tigrisét elkábított állapotban a repülőgépre csomagoltatta. A fenevad a levegőben magához tért s iszonyu dühvel neki-támadt utitársának. Borzalmas haláltusa fejlődött ki a levegőt villámsebesséssel repülőgépen, melyben a fiatal embernek sikerült a fenevadat a mélységbe taszítania. Csak egyetlen részlete ez annak a páratlan amerikai vadállatfilmnek, mely csütörtöktől, május 8-ától kerül az Uránia vásznára.

A textilárak emelkedése. Berlinből jelentik: A birodalmi gazdasági tanács és annak textilbizottsága a napokban konferenciát tartott a németországi magas textilárak ügyében. Németországban ugyanis jöllehet a munkabérek alacsonyab-bak mint Csehszlovákiában és Angliában, a textilárak tíz-husz százalékkal drágábbak, mint ezekben az országokban. A birodalmi gazdasági tanács bizottságot küldött ki a kérdés tanulmányozása cél-jából. A bizottság feladata lesz olyan javaslatokat készíteni, amelyek módot adnak a német textilipar

**Otto Bendekovits wieni**  
előkelő marhabizományos cég  
képviselőjében  
a Polgári Takarékpénztár Rt.  
cluj-i pénzüzet felajánlja szolgálatait marha-kereskedőknek. Exportálandó marhák bevásárlására és vámolására korlátlanul nyújt előleget.

versenyképességére, különösen Romániában és a Balkán felé. Ezekon a piacokon ugyanis a német áru drágasága miatt szívesebben látják a cseh, francia és olasz árut.

Mennyivei drágult az élet? Bukarestből jelentik: A legújabb „Argus“ indexszámokból álló kiutatót közöl, mely szerint áprilisban az árak két és félszázalékkal emelkedtek az előző hónappal szemben és 38.5 százalékkal 1916 augusztus áráival szembe. A lap a drágulás okának az adók és lakbérek felemelését, valamint az új behozatali vámtarifa életbeléptetését tartja.

Kiterjesztették a kolozsvári iparfelügyelőség hatáskörét. A kolozsvári iparfelügyelőség, amelynek vezetőinspektora Petrovici mérnök, beosztott inspektorként Frank és Hosszu mérnökök, működési területét a munkaügyi minisztérium rendelkezésére kiterjesztette a régi váradí inspektorátus területére is, ugy hogy mai területéhez nyolc vármegyének iparvállalata tartoznak. A vármegyék a következők: Cojocna, Solnoc-Doboca, Bistrica, Turda-Aries, Salaj, Marmatie, Satumare és Bihor. A cluj-i inspektorátus, a váradí állam kazánfelügyelőség megszűnésével, ugyanennyolc vármegye területén a kazánfelügyelet is ellátja.

Papp Sándor képiállítása. Papp Sándor tanár, a kiváló festőművész körülbelül hetven darabból álló képgyűjteményét az iparművészeti muzeum épületében (Str. G. Baritiu) Malom-utca 5. szám alatt állítja ki. A kiállítást vasárnap, május negyediken délelőtt tíz órakor fogják megnyitni.

nyolc családot kilakoltatnak az utcára. A Strada Gen. Grigorescu (v. Rakóczi-ut) 1-3-5. számú házak lakóit, összesen nyolc családot az a veszély fenyegeti, hogy márol-hónapra az utcára lakoltatják ki őket. A házakat az egészségügyi inspektorátus vette meg és helyükre egy üdülőtelepet akar létesíteni. Ma délelőtt az inspektorátus megbízottai megjelentek a lakóknál, akiket felszólítottak, hogy az inspektorátus régebbi felmondása alapján a lakásukat azonnal bocsássák rendelkezésükre. A kétségbeesett lakók, akik az írásban kapott felmondást nem vették figyelembe, minden erejükkel ellentálltak a kilakoltatónak, akik nem vettek rendőri segítséget igénybe, hanem a kilakoltatást hétfőre halasztották. A lakók küldöttséget menesztettek a vármegyei prefektushoz, aki megígérte, hogy megvizsgálja az ügyet és amennyire lehetséges, orvosolni fogja. A nyolc család kétségbeesetten várja a prefektus közbelépését, mert a kilakoltató bizottság hétfőn délelőtt megjelenik, hogy nyolc családot kilakoltasson az utcára.

Halálos kimenetelű baleset az egeresi kőbányában. Ma reggel nyolc órakor az egeresi csendőrség telefonon jelentette a kolozsvári ügyészségnek, hogy az ottani kőbányában a kora reggeli órákban halálos kimenetelű baleset játszódott le. Palkó István és Kis Pál János kőbányai munkások reggel hat órakor munkába álltak. A két szerencsétlen munkás egy sziklatömbön dolgozott, mikor véletlenül Palkó István elcsuszott és a háta-megett dolgozó Kis Pál Jánost is magával rántotta a husz méternyi mélységbe. A többi munkások a lezuhant emberek segítségére siettek, de Palkó Istvánon már nem lehet segíteni, mert az esés következtében olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy azonnal kisenvedett. Kis Pál Jánost haldokolva szállították a telep orvosához, aki a súlyosan sebesült munkást azonnal beutalta a bánffyhuynadi kórházba. A súlyosan sebesült munkás életbenmaradásához kevés a remény. A vizsgálatot megindították, hogy a szerencsétlenségért terhel-e valakit felelőség.

Jogegységesítést kíván az országos ügyvédkongresszus. Bukarestből jelentik: Kise-nevben május elsején kezdődött az országos ügyvédkongresszus, amelyen Marzescu és Inculetz miniszterek is részt vettek. A kongresszust Dobrescu elnök nyitotta meg, aki a román Beszarabia nevében kérte az igazságügyminisztert a jogegységesítésre.

A Prager Creditbank bukaresti ex-pozitúrája részvényeit eladják. Prágából jelentik: A Bukarester Industrie und Handelsbank, amely a Prager Creditbank ex-pozitúrája, utóbb olyan veszteségeket szenvedett, hogy a Creditbank azzal a tervvel foglalkozik, hogy egy bukaresti intézet-nek egész részvényállományát eladja.

**Jaj, jaj! Jönnek a bestiák! Gyerünk az Urániába!**

Halló!

Ki beszél?

Halló!

# Itt Pat és Patachon

udvari szállítók! Az összes európai udvarok humorszállítói!

Ahová mi szállítunk, ott nincs bu és bánat, hanem csak ragyogó derű és tiszta kacagás! Ezuttal Kolozsvár részére szállítjuk az

## AUSZTRÁLIAI MENYASSZONYT

### KÖZGAZDASÁG

## A munkaadók szövetsége és az adófelelősök. A nagyiparosok és munkaadók szövetsége az állami egyenes adókövetések és a munkásbiztosító járulékok ügyében a következő felhívást intézi tagjaihoz: „Tekintettel arra, hogy egyrészt az állami egyenes adókövetések, illetve az azok elleni felelőségek már folyamatban vannak, másrészt pedig a munkásbiztosító pénztárak az 1919 januártól esedékes végleges baleseti járulékokat az időközben jogtalanul kirótt és bekövetelt előlegek beszámítása mellett most veti ki, szövetségünk vezetősége a fenti állásra meghívandó urral máris megállapodott abban, hogy az irodánkhoz forduló tagoknak az esti órákban a szükséges felvilágosításokat meg fogja adni. Felhívjuk ezért tagjainkat, hogy fenti munkakörbe tartozó kérdéseikkel (amennyiben személyesen kívánják előterjeszteni) szíveskedjenek lehetőleg délután 5 órakor irodánkba elfáradni, viszont azok, akik írásban kérnek felvilágosításokat, küldjék be azokat hozzánk teljes bizalommal.“

## A behozatali vámok felemelése. Bukarestből jelentik: A behozatali vámtételek felemelésének tárgyalását a Legfőbb Vámbizottság és a Legfőbb Gazdasági Tanács az ünnepek miatt elhalasztotta. Az üléseket május hetedikén folytatják és folytatólagos tárgyalásokon az ügy egész komplexumát május tizenhetedikéig be is fogják fejteni.

#### A mai valutapiac

A mai piacon kevés kereslet mutatkozott. Az árak tehát valami keveset ellanyhultak. Az árak így alakultak: Osztrák korona 363—365, magyar korona 450—460, cseh korona 574—576, svájci frank 34.90—35.00, francia frank 12.80—12.85, dollár 194.5—195, font sterling 860—862, olasz lira 8.80—8.85, dinár 2.30—2.35.

#### Valutapiac május 3-án:

**Bukarest. Devizák:** Páris 1272, Berlin —, London 855, Newyork 194.5, Róma 865, Zürich 34.80, Bécs 27.40, Prága 574, Budapest —, Varsó —.

**Bukarest. Valuták:** Napoleon 735, márka 43.5, leva 133, török lira 103, font sterling 835, francia frank 1245, svájci frank 34.00, olasz lira 880, drachma 390, dinár 240, dollár 192, lengyel marka 23, osztr. korona 28, magyar korona 24, cseh korona 570.

**Zürich. Nyitás—Zárlat:** Berlin 133—133, Amsterdam 211—211, Newyork 561.5—561.5, London 2463—2463, Páris 36.32.5—36.32.5, Milano 2520—2520, Prága 1650—1650, Budapest 67.5—67.5, Belgrád 700—700. **Bukarest** 287.5—287.5, Varsó—, Bécs 79<sup>1</sup>/<sub>8</sub>—79<sup>1</sup>/<sub>8</sub>.

## Magyarországon megszűnik a tőkeemelési tilalom. Budapestről jelentik: Május közepétől a magyar pénzügyintézeteknek ismét szabad lesz tőkét emelni. A jelenleg fennálló tőkeemelési tilalom megszüntetését a Pénzügyintézeti Központ saját alaptörvényének emelésével fogja megkezdeni.

melyet  
hétfőtől, május 5-étől  
kezdődőleg állítunk ki a

## Select- Mozgóban

1000 aranyfrank jutalom annak,  
aki nem fog kacagni!

Jónapot, Kolozsvár!

A viszontlátásra!



## Az UGIR nagygyűlése. Bukarestből jelentik: Az UGIR május hó tizennyolcadikán, vasárnap a fővárosi kereskedelmi és iparkamara helyiségében a kormány kiküldötteinek részvételével nagygyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. A munkügyi törvényhozás kérdése. 2. A munkásbiztosítási törvények egységesítése. 3. A CFR. szállítási díjak módosítása. 4. Az iparvágányok és iparvasutak ügye. 5. A városi és községi taxák rendezése, különös tekintettel az ipartelepek bérteréke után tervezett városi adóemlre. 6. Idegen honos munkásaink védelme. 7. Az ipar nacionalizálásának kérdése.

## A Creditul Industrial újabb hitelnyújtása. Bukarestből jelentik: A Creditul Industrial legközelebbi hitelnyújtásánál különösen a közép és kisebb iparvállalatokat fogja figyelembe részesíteni. A Munkaadók Szövetsége ezton is felhívja a kategóriákba tartozó tagvállalatokat, hogy kérévényeiket mielőbb készítsék el és a szövetségénel kapható négy kérdőív pontos kitöltése mellett nyújtsák be azokat vagy személyesen a Creditul Industrialnál, vagy pedig a szövetség közvetítésével. A működési engedélyeket ebben az esetben csakis a részvénytársaságok tartoznak bemutatni.

### NYILTTÉR

E rovatban közöltekért a szerkesztőség nem felelős

#### Értesítés

Értesítjük a t. áramfogyasztó közönséget, hogy Deák Lajos pénzbeszedő a villamosművek szolgálatából kilépett és f. hó 1-től a villamosművek nevében pénzt nem vehet fel. Nevezett pénzbeszedő helyét Pop Juon igazolvánnyal ellátott pénzbeszedőnk fogja betölteni.

A városi villamosművek igazgatósága

### SPORT

CFR—KKASE bajnoki mérkőzés. Vasárnap délután a CFR—KKASE játsza le bajnoki mérkőzését. A két csapat előreláthatólag szép játékot fog produkálni. A CFR esetleges győzelme esetén az Universitatea második helyre kerül fel, míg a KKASE győzelme a bajnokság eddigi helyezési sorrendjén nem változtat. A mérkőzést megelőzőleg a II. osztályu bajnokságért a KMTE—Labor mérkőzést rendeznek.

Oradeamare-Nagyváradon az Egyetértés vasárnap tartja meg zászlószenteléssel egybekötött tornaünnepélyét. Az ünnepélyen Kolozsvárról a KKASE teljes tornászcsapata vesz részt, azonkívül az ATE csapata is kilenc tornással képviselteti magát. A zászlószentelő tornaünnepély, amely nagyon fényesnek ígérkezik, kedves műsorral lesz összekapcsolva.

A Haggibbor ma Marosvásárhelyt játszik. A múlt hétre hirdetett MSE mérkőzést, amely közbejött akályok miatt elmaradt, a Haggibbor vasárnap játsza le Marosvásárhelyen. A Haggibbor, a válogatottban szereplő Jakobi kivételével, teljes első csapatával megy le Marosvásárhelyre. A két elsőrangú csapat találkozása iránt egész Marosvásárhelyen óriási érdeklődés nyilvánul meg.

Nemzetközi válogatott—Temesvár válogatott. Temesváron ma a Nemzetközi válogatott játsza le triálmérkőzését a Temesvári válogatottal. A múlt héten Kolozsvár—Temesvár városközi mérkőzésén a temesvári csapat megmutatta, habár vereséget szenvedett is, hogy nagyon szép játékot tud produkálni és így a vasárnapi mérkőzésen a temesvári sportközönségnek nivós játékot lesz alkalmá végignézni.

### SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Órás, Brasov. A svájci állampolgárságot egyévi ottlakás után lehet megszerezni, de nem engedik ottlakni az idegen alattvalót, különösen iparost nem, aki csak úgy kaphat állást, ha a szakmában nincsenek munkanélküliek.

Egy zilahi rossz zsidó. Fenti üzenet önnek is szól.

Sch. Andorné, Apa. 1. Régebben küldött „Ez történt“—jei nem váltak be, azért nem közöltük. A pályázatok elbírálásánál csak azt vehetjük figyelembe, hogy alkalmas-e közlésre az „Ez történt“, vagy sem. Tekintettel arra, hogy csak előfizetők pályázhatnak, nem tehetünk különbséget régi és új előfizetők között. A mostani „Ez történt“—ek közül néhányat közölni fogunk, mert jók. 2. Határozottan emlékezünk rá, hogy levelére válaszoltunk, de az üzenet, valószínűleg elkerülte Nagyságos Asszony figyelmét. Akkor már közöltük, hogy a „Dosz Talleszl“ kottája nincs meg a könyvosztálynak. Alkalmilag tessék talán Bukarestben megvéteni valakivel. 3. Közvetlenül a pészach előtti héten nem jelent meg a Hetilap, mert ünnepre bővített terjedelmű számot adtunk.

**Jaj, jaj! Jönek a bestiák! Gyerünk az Urániába!**

# Jaj! Jaj! Jönnek a bestiák! Gyerünk az Urániába!

## SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

### A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Vasárnap d. u.: Peleskei nótárius. Szentgyörgyi István föllépésével. Mérsékelt helyárakkal.  
 Vasárnap este: A balga szüz. 4-edszer. Bérletszűnetben.  
 Hétfő: A balga szüz. 5-ödször. Napi bérlet 123. C.  
 Kedd: Hollandi menyecske. Operette újdonság. Kolbayval, Somogyival, Tolnayval, Berkyvel, Bányással  
 Szerda: Antonia. Újdonság először. Premier bérlet 57. szám.  
 Csütörtök: Antonia. Másodszer. Napi bérlet 125. B.

### MOZGÓK MŰSORA

Vasárnap, május 4.

**Select-Mozgó:** Angol remekmű! „Frozo”. Nagyszabású dráma 2 részben és 12 felvonásban. A kitaláló kalandregény szerzője Sir Antony Hope. Főszerepekben a kitaláló angol-francia együttes: Miss Malvina Longfellow, Mister Reginald Owen, M. Capellani és Poupa Cassieri. — Mindkét rész egyetlen előadás keretében. Szépségekkel teljes film.  
 Hétfő, május 5. Pat és Patachon! Ausztráliai menyasszony.

**Uránia-Mozgó:** Figyelem! Magyar film! „Pique-Ass”. Rendkívül érdekes kalanddráma 5 felvonásban. Főszerepben Mattyasovszky Ilona és Kürthy Ilona. Vakmerő összeesküvés a csempészek világából. Végérvéig izgalmas és lebilincselő cselekmény erőteljes mesztövével. Eme nagyon érdekes műsor keretében egy pompás kétfelvonásos butuleszk vigjáték: *Senki gyermeke*.  
 Hétfő, május 5. Festerberg gróf.

**Apolló-Mozgó:** Nagy apacsszenzáció! „A névtelen kísértet”. II. rész. Nagyszabású apacsdráma 5 felvonásban. A legérdekesebb kalandfilm, tele a legizgalmasabb helyzetekkel. Soha filmen az apacs-gondolkodást markánsabban be nem mutatták. A legtitiztább romantika a legsötétebb helyeken.

## Szőlőoltvány

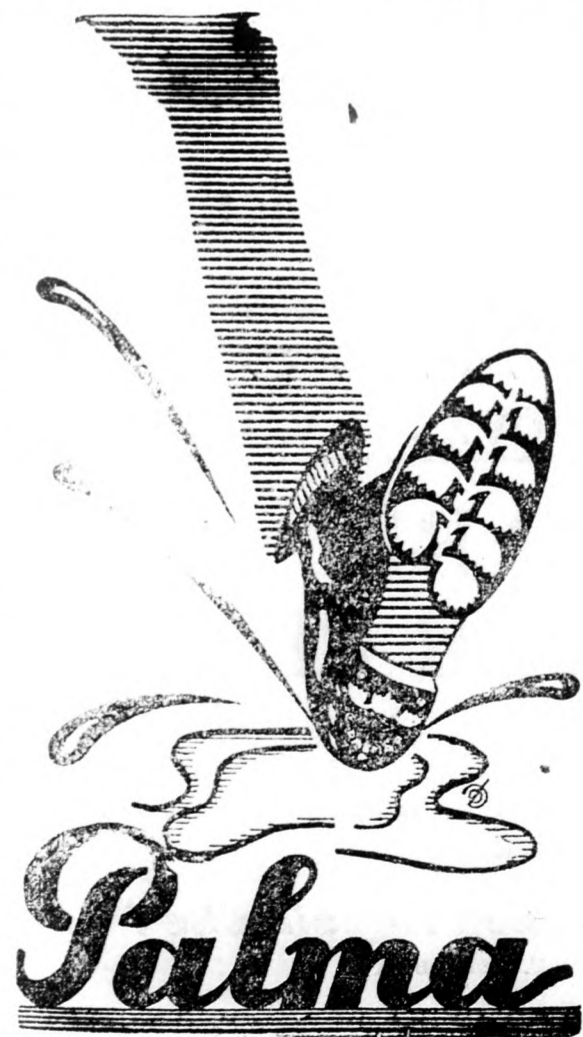
amerikai alanyvessző

garantált fajtisztaságot kapható

**Caspari Fr.-nél, Medgyes**

Tessék írjgyezéket kérni!

Kappell Anzeige Sibiu



# Palma

**Kaucsuk-talpvédő és kaucsuk-sarok**

megvéd nedvességtől és meghűléstől



**„DIANA” sósorszesz**

az egyedüli megbízható háziszor

## Első Erdélyrészi Ékszerárugyár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám

Telefon interurban 2-13

Sárgányi Juvare, Cluj

**Ékszerárugyártás, nagykereskedés**

Fogózárt arany és fém

arany, ezüst és platina bevételei

Kienle és Schwarzwaldi órákban, valamint kincses tárgyakban nagy lerakat.

**Csak viszontelárúsnak!**

**Az az íz,  
Az az aroma,  
Az az illat,**

az a szín, mely a három-csillagos „Uhu” cikória-kávé sajátossága, semmi más pótkávéban fel nem lelhető.

**Kőbányai Polgári Serfőződe és Szent István Tápszerművek RT.**

# COLOR

**Festék- és anyagáru-kereskedés**

Cluj, Piata Mihai Viteazul 1.  
(volt Széchenyi-tér)

Hirneves német vegyészeti gyárak termékei: Föld és vegyifestékek, lackok, ecsetek, továbbá Zinkweiss, Firneiss a legjobb minőségben, valamint kémiai, egészségügyi és háztartási cikkek állandóan raktáron.



**Gladys**  
shoe cream  
the best

**Az előkelő világ cipőkrémje!**

Használjunk kizárólag

# PLANTOL

כשר

**legjobb növényzsír, mert ez tisztítja, egészséges és klados!**  
Főtisztelendő Fuchs Benjámint nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készült, szigorúan ortodox rituális előírás szerint.

Képviselet: **HIENZ VILMOS Cluj**

Engros / Endetail **FIGYELEM** Engros / Endetail

Külföldi rendes szőrmedivat szemleutunkról, amelyen nagy bevásárlásokat eszközöltünk, hazaérkezettünk. Módkunkban van a legutolsó divatszertint árukészletünket és prémjeinket bemutatni. Nyári bevásárlásoknál és rendeléseknél árdifferencia!

**25% = 0S**  
nyári árak aug. 15-ig

**Szörme molykár elleni megóvás értékgaranciával, teljes szakszerűséggel legolcsóbb díjszabással**

**25% = 0S**  
nyári árak aug. 15-ig

Javitást, átalakítást szept. 1-ig előnyösen vállalunk

## Mártonffy Testvérek szücsök

szörmenagyáruháza Cluj, Piata Unirei 20. Telefoninterurban 10-25

Nagyban!

Románia legelőnyösebb bevásárlási forrása!

Kicsinyben!

**Végre rövidesen Cluj városában is kapható lesz a kiváló minőségű**

# Dreher-Haggenmacher-Sör!

Halló!

n

zállítjuk az

közés. Vasárnap a bajnoki mérkőzés szép játékot fog szelme esetén az kerül fel, míg a eddigi helyezési özést megelőzőleg TE—Labor mérk

az Egyetetés eszel egybeesött Kolozsvarról a z részt, azonkívül sszal képviselteti ünnepegy, amely ves másorral lesz

sárhelyt játszik. mérkőzést, amely dt, a Haggibbor en. A Haggibbor, kivételével, teljes sárhelyre. A két egész Marosvásár- l meg.

emesvár váloga- zetközi válogatott svári válogatottal, vár városközi mer- utatta, habár ve- yon szép játékok pi mérkőzésen a ós játékok lesz al-

ZENETEK

mpolgarságot egy- szerezni, de nem atvalót, különösen phat állást, ha a úliek.

ti üzenet önnék

ebben küldött „Ez rt nem közöltük. ak azt vehetjük zlésre az „Ez tör- ra, hogy csak elő- tünk különbséget mostani „Ez tör- fogunk, mert jók. rá, hogy levelére szinüleg elkerülte Akkor már közöl- ottája nincs meg a ssék talán Buka- 3. Közvetlenül a t meg a Hetilap, t számot adtunk.

iaába!

**APRÓHIRDETÉSEK**

Egyszeri közlésnél egy szö 3.—, vastag betűvel 6.— lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény

**Önkéntes árverési hirdetés**

Alulírott ezennel közlöm, hogy 1924 május 7-én d. u. 4 órakor kir. közjegyző közbenjöttével a háztulajdonos ügyfeleim megbízásából önkéntes árverésen eladom a Str. Baron L. Pop 9. sz. alatti, a főtérhez közeli 7514. sz. tjkvben felvett ingatlan, a helyszínen.

Kikiáltási ár 290.000 lei. Árverési szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékát az árverés megkezdése előtt az eljáró kir. közjegyző kezéhez letenni. A legtöbbet ígérő ezt a letételt az eladási ár 25 százalékára 15 napon belül kiegészíteni és a hátralékos vételárát 8 héten belül a tulajdonosok kezéhez különben elvesztése terhe mellett köteles a részleteket pontosan lefizetni, amelyből egy a jelzálogos hitelezők, mint az ingatlan terhei előbb ki fognak egyenlítettetni. A hátralékos vételár lefizetése alkalmával a vevő azonnal átveheti kiürítve az eladók által jelenleg ott elfoglalt 2 szoba konyhás lakást. Vevő jogosult a vételárát előbb is lefizetni, mely esetben előzetes 8 napi értesítés után szintén azonnal beköltözhet ezen lakásba.

Telekkönyvi bekebelezést vevő csak a teljes vételár lefizetése után kaphat. Az ügylet összesilletékei vevőt terhelik. Részletesebb információk a helyszínen kaphatók a háztulajdonosnál. Cluj, 1924 május 2-án. Dr. Horváth Eugen ügyvéd

A szakmában teljesen jártas üveg- és porcellánkereskedőség állandó alkalmazásra felvétetik. — Fényképes ajánlatok fizetési igények megjelölésével Deutsch K. I. részv. társ. Oradea-Mare intézendők; 7171

Két intelligens izr. diplomás fiatal embert keresek, akik Amerikába szándékoznak menni és képesek maguknak vizitot szerezni akiknek egy nekem nagyon fontos szivességért hajlandó volnék II. osztályú utiköltségüket fedezni. — Reflectánsok forduljanak Izrael Dávid izr. hitk. jegyzőhöz, Huedin, jud. Cojocna. 7170

Intelligens középkorú urinó elmenne anyahelyettesnek vagy házvezetőnek ur házhoz, esetleg nagyobb telepen elválallja hivatalnokok házvezetését. Szükség esetén saját edényvel rendelkezik. Leveleket „Szolid jelígre” a kiadóhivatal továbbítja. 7160

Főkönyvelő, termény- és malomszakmában perfékt, állást keres. Leveleket „Önálló” jelígre a kiadóhivatal továbbítja. 7138

Perzsa és szmirna szőnyeg jutányos áron kapható és megrendelhető bármily méretben a Govoara-nál Cluj, Strada Londrei (Hosszu-utca) 26. Kérjen árajánlatot. 1670

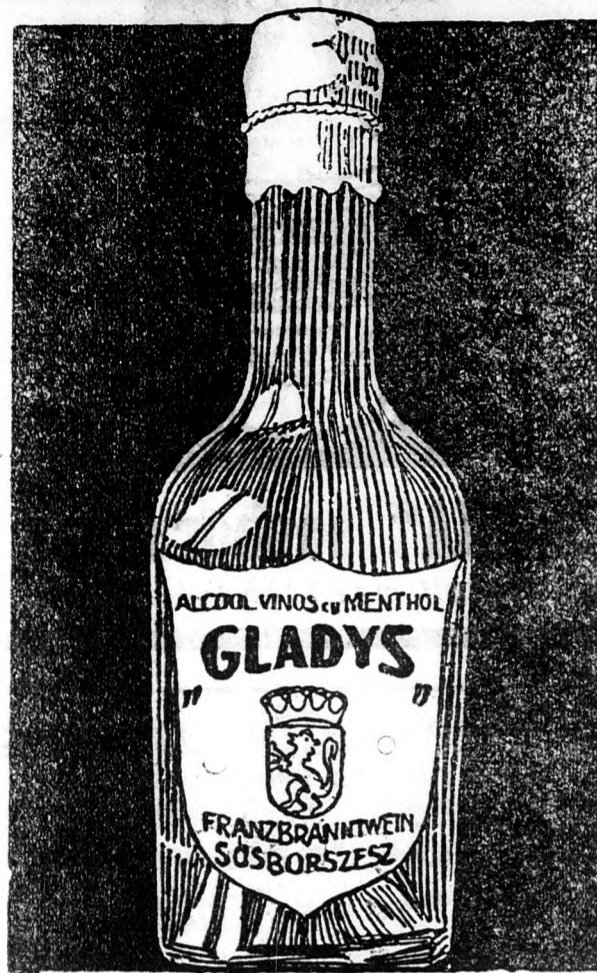
Mindennemű gyógynövényeket vásárol legjobbnapi áron, minta alapján, Fischer Sándor Timișoara II. 7154

Gépműhelyünkben mindenféle gépmunkálatok elkészítését, különösen autók és motorok javítását és átalakítását vállaljuk. — Autógenhegesztést végzünk, hengerek rovatkolását és csiszolását pontosan cszközöljük. „Economia” Kereskedelmi és Ipari r.-t. Oradea-Mare, Piata Mihai Viteazul 1. 7155

Olcso házhely a tisztviselőtelepen eladó. Cim a Kadima-nyomdában

**Önmaga ellen vét, ha nem Nagy és Szilágyi-**

nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Bariju (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kosuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt



„Gladys” sósorszesz üdit, „Gladys” sósorszesz erősít, „Gladys” sósorszesz fájdalmat csillapít

Gyártja Herczeg Géza vegyészeti gyára Cluj

**Előírással hitelesített ürmértékeket gyári**

GRÜNWARD JAKAB  
bádogárüzeme, Cluj-Kolozsvár,  
Piata M. Viteazul (Széchenyi-t.) 13

**Zsák Zsineg Kötél**

HAVAS DEZSŐ  
TIMISOARA

**Deutsch & Braun**

textiláru  
nagykereskedés  
Tg.-Murăș, Piata R. Ferdinand 52  
Telefon 273

**KALMÁR**

ÁRUFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRS.

főzletét  
március  
15-én

Str. Regina Maria 25.

(volt Segesváry-üzlet) helyezte át

**Festékek Fűszerek**

Engros, endetail — Telefonszámok: 4—25, 5—44  
Fiókok: Str. Regina Maria 42., Str. Rugului 56.

**500**

kötetből álló rabbinikus könyvtár egy tételben eladó

Ajánlatokat „Schassz” jelígre továbbítja a kiadóhivatal.

Angol nyelvmester egyetemi végzettséggel, 3 hónapi május elején megnyitott kurzus alatt angolul beszélni és írni megtanít. Értekezés: Strada Avram Jancu 18. este fél 8 után. 7168

**A tavasszi divat legszebb anyagai nagy választékban megérkeztek**



**Grünwald és Steiner**

női divatkülönlegességek áruháza  
Cluj, Piata Unirii No. 12. Telefonszám 9—61



A valódi Schicht „Szarvas” védjegyű szappan kímélt értékes fehérneműjét

**SZÖRMÉK ÉS SZÖNYEGEK MEGÓVÁST VÁLLALOM!**

**MODE DE PARIS S. EISENSTÄDTER CLUJ**

Felvételi helyek:  
TIMISOARA, CLUJ, ALBA-IULIA,  
Szentgyörgy-tér 1. Tel. 23—01 Piata Unirei 12. Telefon 7—68 Strada Regele Ferdinand 4. sz.

**Szücsök és szörmekereskedők figyelmébe!**

Angrosztály Cluj, Calea Victoriei 2. Telefon 724

**Villamos főzőrud**

fűtőbetét nélkül. Német szabadalom. Javítást soha nem igényel. — Minden világítási konnektorhoz bekapcsolható. A legkevesebb áramot fogyasztja. 1 liter vizet 3—4 perc alatt felforralt bármely edényben. Háztartások, orvosok, fogtechnikusok, fodrászok, gyógyintézetek, agglagények részére szájöblítéshez, kéz- és fejmosáshoz nélkülözhetetlen. Próbadarab ára 250 lei. Gyári képviselet:

Pallos & Markó okl. gépészmérnököknél Cluj, Str. N. Iorga (Jókai-u.) 7.

Telefon 650. Vizszonteladóknek engedmény. 20 lei posta- és csomagolási díj ellenében utánvétellel megköltdjük